

Rechtbank van koophandel te Antwerpen, vonnis van 21 december 2007

Vervoersovereenkomst – Internationale bevoegdheid – Bevoegdheidsbeding – Raamovereenkomst bepaalt de wijze van vervoer niet – CMR-verdrag niet van toepassing – Brussel I verordening – Artikel 23 – Forum prorogati – Tegenstelbaar aan derde partij die zich op de overeenkomst beroept – Onduidelijke beslissing omtrent internationale bevoegdheid op grond van artikel 6.1

Contrat de transport – Compétence internationale – Clause attributive de juridiction – La convention cadre ne détermine pas la manière de transport – La convention C.M.R. n'est pas applicable – Règlement Bruxelles I – Article 23 – Forum prorogati – Opposable à un tiers qui se prévaut de la convention – Décision équivoque concernant la compétence internationale conformément à l'article 6.1

A/07/00225
21.12.2007
zevende kamer

(...)

1. **NV N.** (verzekeraar)
2. **NV M.** (koper)
3. **MSC** (verkoper; vennootschap naar Duits recht)

eisende partijen: vertegenwoordigd door Mr. F. Van Mechelen Ioco Mr. B.Insel, advocaat te 2018 Antwerpen, Mechelsesteenweg 136, waar eisende partijen keuze van woonplaats doen.

TEGEN:

1. **NV U.** (vervoerder)
 2. **U. INC.** (vervoerder; vennootschap naar Duits recht)
- verwerende partij: vertegenwoordigd door Mr. J. Van Doninck, advocaat te 1000 Brussel, Leksumstraat 25.

I. PROCEDUREVOORGAANDEN

[...]

De inleidende dagvaarding werd uitgebracht door de [NV N.] [hierna aangeduid als "N."], de [NV M.] [...] en de vennootschap naar vreemd recht [MSC] op 15 en 22 december 2006 ten laste van respectievelijk de [NV U.] en de vennootschap naar vreemd recht [U. INC.].

[...]

II. DE FEITEN

Tussen partijen bestaat geen betwisting omtrent het gegeven dat (NV M.) 183.000 chips aankocht bij (MSC) [zie factuur MSC dd. 15 augustus 2006 met nr. 873796] en dat de goederen (NV M.) nooit hebben bereikt.

Omtrent de verdere feitelijke achtergrond houden eisende en verwerende partijen er tegenstrijdige meningen op na:

Volgens eisende partijen zou de opdracht tot vervoer van de desbetreffende goederen zijn gegeven door (NV M.) op 15 augustus 2006 aan (NV U.). Dit zou blijken enerzijds uit het gegeven dat in het kader van de koop/verkoop geen bepalingen bestonden omtrent de verzending/transport en anderzijds uit het gegeven dat (NV U.) uit eigen beweging (NV M.) op 31 augustus 2006 op de hoogte bracht het verlies van de goederen. Van belang aan te geven is dat (NV M.) in het verleden beroep deed op de diensten van (NV U.).

Volgens verwerende partijen zou de opdracht tot vervoer van de desbetreffende goederen zijn gegeven door (MSC) op 15 augustus 2006 aan (U. Inc.). Dit zou blijken uit de overeenkomst dd. 25 oktober 2005 tussen vermelde partijen voor de periode tussen 30 oktober 2005 en 29 oktober 2006 en hiermee samengaande uit de geconsolideerde factuur van 22 augustus 2006 [met weergave van de vervoersopdracht].

Het verlies van de goederen belooft volgens eisende partijen USD 32.508 bedrag dat door de (NV N.) [goederenverzekeraar van (NV M.)] werd vergoed door betaling van dit bedrag aan haar verzekerde [cfr. subrogatieakte dd. 8 december 2006].

III. VORDERINGEN

De vordering van eisende partijen strekt in hoofdzaak tot:

- de betaling door (NV U.) en (U. Inc.) [solidair, minstens in solidum, minstens de ene bij gebreke aan de andere en ieder voor het geheel] aan eisende partijen van een bedrag van *USD 32.508* om te rekenen in C aan de hoogste koers van de dag van algehele betaling, met dien verstande dat de koers van 15 augustus 2006 een minimum is, te vermeerderen met de vergoedende intresten vanaf 1 september 2006 tot de datum van dagvaarding en de gerechtelijke intresten vanaf de datum van dagvaarding tot de datum van algehele betaling.
- De betaling door (NV U.) en (U. Inc.) [solidair, minstens in solidum, minstens de ene bij gebreke aan de andere en ieder voor het geheel] aan eisende partijen van de *kosten van het geding*.
- De *uitvoerbaarheid bij voorraad* van her tussen te komen vonnis [niettegenstaande elk verhaal, zonder borgstelling en met uitsluiting van het recht tot kantonnement].

De bovenvermelde vorderingen worden ingesteld op contractuele basis.

IV. RECHTSMACHT

IV.A. Contractuele verhouding tussen partijen

Een essentieel element in de beoordeling van bovenstaande [contractuele] vorderingen en in eerste instantie in de beoordeling omtrent de rechtsmacht betreft de contractuele verhouding tussen partijen. De rechtbank oordeelt op basis van onderstaande elementen dat ((MSC)) de vervoersopdracht aan (NV U.) toevertrouwde:

- Eisende partijen laten na aan te geven aan wie (NV M.) de opdracht zou hebben toevertrouwd. (NV U.) en (U. Inc.) zijn twee afzonderlijke juridische entiteiten en de stelling dat aan "(U.)" de opdracht werd gegeven staat de redelijkheid van een dergelijke stelling in de weg.
- Uit de codering van de opdracht [met aanduiding van het klantnr, van (MSC)] blijkt dat de opdracht werd gegeven door (MSC) aan (U Inc.). Dit blijkt voldoende naar recht uit de geconsolideerde factuur van (U. Inc.) aan (MSC) waarin de vervoersopdracht van 15 augustus 2006 met aanduiding van het shipmentnummer wordt weergegeven. De rechtbank neemt aan dat de nultarifiering aangeeft dat (NV M.) zou instaan voor de betaling.
- Het schrijven vanwege (de heer D.) van (NV M.) geeft aan dat deze laatste (MSC) [in tweede instantie] aansprakelijk stelde voor het verlies van zending. Indien de opdracht zou zijn gegeven door (NV M.) lijkt de aansprakelijkheid van (MSC) niet in het gedrang te komen. Het ingebreke stellen van (MSC) door (NV M.) kan enkel verklaard worden indien (MSC) de opdracht gaf tot vervoer.
- Het loutere gegeven dat (NV U.) contact opnam met (NV M.) aangaande de verloren zending acht de rechtbank onvoldoende om de rechtstreekse contractuele band tussen beiden te weerhouden. Allereerst wijst de rechtbank naar het gegeven dat de betalingsverplichting bestaat in hoofde van (NV M.) en vervolgens lijkt de contactname eerder te situeren in het kader van de [vroegere] commerciële relaties tussen deze beide partijen alsmede in een internationaal geëigende vorm van commerciële contacten waar de nationale Belgische vestiging van een multinational contact opneemt met de in België gevestigde geadresseerde van de zending.

Gezien het bovenstaande oordeelt de rechtbank dat de vervoersopdracht kadert in de kaderovereenkomst tussen vermelde partijen dd. 25 oktober 2005. De contractuele verhouding is dan ook de volgende:

- (MSC) fungeert als opdrachtgever [contractant]
- (U. Inc.) fungeert als vervoerder [contractant]
- (NV M.) fungeert als bestemming

IV.B. Verdrag van 19 mei 1956 betreffende de overeenkomst tot internationaal vervoer van goederen over de weg [hierna aangeduid als CMR-verdrag]

In het licht van de verstrekkende cumulatieve mogelijkheden die aan partijen wordt geboden in artikel 31.1 CMR-Verdrag [cfr. Gent, 14 september 2005, *T.B.H.*, 2006, 731 en HANNES, P., "Over artikel 31.1 CMR, rechtsmacht en bevoegdheidsbedingen in ongeprotesteerde geschriften" noot onder Cass. 8 december 2006, *Eur. Vervoerr.* 2007, aft. 3, 409-418], is van uitermate belang na te gaan of het CMR-Verdrag dient te worden toegepast op onderhavige probleemstelling.

Conform artikel 1,1 CMR-Verdrag, is dit Verdrag van toepassing op iedere overeenkomst onder bezwarende titel voor het vervoer van goederen over de weg door middel van voertuigen, wanneer de plaats van inontvangstneming der goederen en de plaats bestemd voor de aflevering, zoals deze zijn aangegeven in de overeenkomst, gelegen zijn in twee verschillende landen waarvan ten minste één een bij het Verdrag partij zijnde land is, ongeacht de woonplaats en de nationaliteit van partijen.

De toepassing van het CMR-verdrag vereist het bestaan van een overeenkomst die het vervoer van goederen over de weg tot voorwerp heeft. Deze voorwaarde is niet vervuld indien de overeenkomst de wijze van vervoer niet nader bepaalt en evenmin uit de omstandigheden van de zaak blijkt dat de partijen een vervoer over de weg voor ogen hadden [cfr. Cass. 8 november 2004, *T.B.H.* 2005, 512]. De door verwerende partijen aangedragen elementen betreffen vaststellingen post-factum [d.i. nadat de vervoersopdracht werd gegeven en aanvaardt] en geven allerminst aan dat de kaderovereenkomst voor elke opdracht of de specifieke vervoersopdracht een vervoer over de weg voor ogen had. Zodoende bewijzen verwerende partijen onvoldoende naar recht dat bij het geven van de vervoersopdracht partijen een vervoer over de weg voor ogen hadden.

De rechtbank oordeelt dat het CMR-Verdrag, conform de Belgische interpretatie en invulling van de toepassingsvoorwaarden van vermeld verdrag, niet van toepassing is op onderhavige procedure.

IV.C. Verordening I nr. 44/2001 [hierna aangeduid als de "EEX-Vo."]

Gezien de bijzonder wetgeving van het CMR-Verdrag niet wordt weerhouden, dient de rechtsmacht beoordeeld te worden in het licht van de EEX-Vo.

De EEX-Vo. gaat ervan uit dat de internationale rechtsmacht in beginsel toekomt aan de gerechten van de lidstaat waar de verweerder zijn woonplaats heeft [art. 2 EEX-Vo.]. Een afwijzing van de regel kan enkel worden verantwoord in een gering aantal duidelijk omschreven gevallen waarin het voorwerp van het geschil of de autonomie van de partijen een ander aanknopingspunt wettigt. Artikel 23 EEX-Vo., waarin de regeling wordt voorzien omtrent door partijen aangewezen bevoegde gerecht (d.i. het bevoegdheidsbeding), voorziet een exclusieve bevoegdheid [tenzij partijen anders zouden zijn overeengekomen] voor de aangewezen rechtbank.

Artikel 14 van de overeenkomst dd. 25 oktober 2005 stelt uitdrukkelijk dat elke vordering m.b.t. de vervoersopdracht dient te worden gebracht voor de Duitse rechtbanken van de plaats waar (MSC) haar maatschappelijke zetel heeft.

Opdat het bevoegdheidsbeding kan worden tegengesteld dienen deze voorwaarden, en meer specifiek deze m.b.t. het bevoegdheidsbeding, te voldoen aan de grond- en vormvereisten weergegeven in artikel 23 EEX-Vo. Aangezien het bevoegdheidsbeding deel uitmaakt van een schriftelijke overeenkomst [art. 23.1.a. EEX-Vo.] dient het in casu te worden weerhouden en is tegenstelbaar aan (MSC).

Met betrekking tot de tegenstelbaarheid aan (NV M.) [en (NV N.) als vermeend gesubrogeerde partij in de rechten van (NV M.)] stelt de rechtbank vast dat deze haar vorderingen baseert op contractuele grondslag. Er werd echter reeds a priori geoordeeld dat er geen contractuele band bestaat tussen (NV M.) en (U. Inc.) alsmede dat er geen contractuele verhouding bestaat tussen (NV M.) en (NV U.). De contractuele vordering zoals ingesteld door (NV M.) kan dan ook enkel begrepen worden in de zin dat deze zich als partij bij de vervoersovereenkomst tussen (MSC) en (U. Inc.) manifesteert, minstens dat zij hieruit rechten tracht te putten. Dit houdt in dat (NV M.) de rechten en plichten ondergaat overeengekomen tussen (MSC) en (U. Inc.) en zodoende eveneens het forumbeding dient te respecteren.

Verwerende partijen roepen verder de toepassing van de nevenschikte bevoegdheidsgrond als weergegeven in artikel 6.1. EEX-Vo. in. Dit artikel laat toe medeverweerders te dagen voor de rechtbank van de woonplaats van één van hen [in casu België]. Gezien België gelegen is binnen het EEX- grondgebied dient voor de toepassing van vermeld artikel beoordeeld te worden of de vorderingen ingesteld tegen (U. Inc.) en (NV U.) samenhangend zijn. Strikt beschouwd dienen de ingestelde contractuele eisen tegen (U. Inc.) en (NV U.) [de dagvaarding stelt uitdrukkelijk "*dat de hierna gedaagden contractueel voor dit verlies aansprakelijk zijn*"] als samenhangend beschouwd te worden. Opdat "*forum shopping*" wordt vermeden door het doelbewust omzeilen van de *rechtsmachtsregels*, acht de rechtbank het opportuun om de *a priori* beoordeling m.b.t. contractuele verhouding tussen partijen waartoe de rechtbank zich genoodzaakt zag in het licht van haar beoordeling m.b.t. de rechtsmacht door te trekken m.b.t. de contractuele vorderingen ingesteld lastens (NV U.) [cfr. de problematiek omtrent "*ratione summae*" m.b.t. de bevoegdheidsregels en de beoordeling van de rechter (LAENENS, J, "Overzicht van rechtspraak: De bevoegdheid (1993-2000)", *TPR* 2002, p. 1502 (De waarde van de eis)]. Zoals aangegeven oordeelde de rechtbank dat (MSC) en (U. Inc.) dienen beschouwd te worden als rechtstreekse contractspartijen en dat (NV U.) geen rechtstreekse contractuele band heeft hetzij met (MSC) hetzij met (NV M.) m.b.t. de vervoersopdracht. Verder geven verwerende partijen niet aan op welke wijze bij gebreke aan contractuele band met (NV U.) en bij gebreke aan enige bewijs dat (NV U.) optrad als onder-vervoerder, zij haar contractuele vordering baseert tegen (NV U.) . Op grond van deze beoordeling oordeelt de rechtbank dat artikel 6.1. EEX-Vo. niet kan worden weerhouden.

Op grond van het bovenstaande oordeelt de rechtbank dat de vervoersopdracht van 15 augustus 2006 wordt beheerst door de overeenkomst dd. 25 oktober 2005 gesloten tussen (MSC) en (U. Inc.). Overeenkomstig artikel 14 van vermelde overeenkomst zijn de Duitse rechtbanken bevoegd om kennis te nemen van het geschil m.b.t. de vervoersopdracht van 15 augustus 2006.

De rechtbank verklaart zich dan ook zonder rechtsmacht.

V. UITSPRAAK

De rechtbank, op tegenspraak.

Verklaart zich zonder rechtsmacht.

Veroordeelt eisende partijen tot betaling aan verwerende partijen van de kosten van het geding begroot door de rechtbank op E 371,84 [rechtsplegingsvergoeding].

